

Portekiz Hakimler ve Savcılar Kurulu tarafından Leonardo Da Vinci Hareketlilik Projesi Kapsamında Erzincan Cumhuriyet Başsavcılığı Heyetine hazırlanan çalışma ziyareti programı kapsamında 3-8 Haziran 2013, tarihli Lizbon ziyaretine ilişkin rapordur.

Rua do Século, nº 111, Lisboa adresinde bulunan Portekiz Anayasa Mahkemesi ziyaretinde:

A-)Anayasa Mahkemesi Başkanı Sayın Conselheiro Joaquim Sousa Ribeiro tarafından heyetimizin kabulü üzerine Anayasa Mahkemesinin yapısı ve iç yapısı hakkında yapılan sunumda,

1-) Portekiz Anayasa Mahkemesinin anayasa ve kanunlarla ilgili konularda adaletin yönetilmesi için özel sorumluluğu olan mahkeme olduğunun,

2-)Anayasa Mahkemesi onüç üyeden oluştuğunun, on üyenin Cumhuriyet Meclisi tarafından, üç üyenin ise bu on üye tarafından seçildiğinin,

3-) Cumhuriyet Meclisince atanan hâkimlerin altısının diğer mahkemelerin hâkimleri arasından, diğer altısının ise hukukçular arasından seçildiğinin,

4-). Anayasa Mahkemesi hâkimliği görev süresinin dokuz yıl olduğunun ve yenilenemediğinin,

5-) Anayasa Mahkemesi hâkimlerinin mahkeme Başkanını seçtiğinin,

B-) Anayasa Mahkemesinin işleyişi hakkında yapılan sunumda;

1-) Anayasa Mahkemesinin, Portekiz Anayasasının 277'nci maddesi uyarınca anayasaya aykırılık ve kanuna aykırılık davalarını değerlendirdiği ve kapsamlı bir alanda denetim yaptığının belirtildiği,

Sunum sonrası tartışmada,

Portakez Anayasa Mahkemesinin işyeşi ve güncel konular hakkında tutumları, siyasi baskıya maruz kalıp kalmadıkları konuları detaylı şekilde soru-cevap şeklinde irdelenmiştir.

Largo do Limoeiro, Lisboa Adresinde bulunan Portekiz Adalet Akademisi ziyaretinde;

Akademi Başkanı sayın Prof. Pedro Barbas Homem tarafından Kabul üzerine Portekiz Adalet Akademisinin yapısı, işleri ve iç işleyişi hakkında kısa sunum yapılmış olup Adil Yargılanma bağlamında çapraz sorgu ve Portekiz Adalet Akademisi'nin rolü hakkında sunum yapılmıştır.

Lizbon Türkiye Büyükelçiliği Ziyareti; Büyükelçi tarafından heyetin kabulü ile heyetimize düzenlenen kısa kokteylde, Portekiz Ülkesine ilişkin genel bilgiler, ekonomik, sosyal ve kültürel yapı ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının yeri ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına bakış açısı hakkında genel konular hakkında sohbet yapılmıştır.

İlk Derece Ceza Mahkemesi olan Lizbon Ceza Mahkemesine duruşmayı izlemek amacıyla yapılan ziyarette:

Mahkemenin oturum düzeni; Lizbon Ceza Mahkemesinde yüksek kürsü bulunmayıp çalışma masası yüksekliğinde hakim ve savcı aynı hizada ve yan yana oturdukları,

Avukatın aynı yükseklikte hakimın sağında, sanığın ve tanıkların hakimle aynı hizada ve tam karşısında oturdukları,

Duruşmu başlamadan evvel katip ve mübaşir (mübaşirin ve katibinde siyah pelerin giydikleri) duruşmaya hazırlık işlemlerini yaparak, sanığı ve tanıkları hazırladıkları,

Cumhuriyet Savcısının içeri girmesi üzerine heyetimiz haricindeki kişilerin ayağa kalktıkları, heyetimizin Savcı içeri girdiğinde ayağa kalkılacağını bilmemesi nedeniyle ayağa kalkmaması üzerine bu konuda uyarıldı,

Daha sonra duruşma solununa mahkeme hakimi geldi ve herkes ayağa kalktı,

Hakim tarafların yoklamasını ve kimlik tespitini bizzat yaparak duruşmanın başlamasına karar verdi,

Sözü Savcıya verdi, Savcı sanığa sorduğu sorulardan sonda söz avukata verildi avukatında sorularından sonra tanıklar sırasıyla içeri alındı ve aynı şekilde Savcı ve Avukatlar doğrudan soru yönelttiler, Hakim gerektiğinde soru sordu,

Duruşma sırasında herhangi bir zabıt tutulmadı, yalnızca ses kaydı alınarak duruşma bitirildi,

Duruşma bitimine müteakip mahkeme heyetine heyetimize çapraz sorgu hakkında sorular yöneltildi ve cevaplara müteakip ziyarete son verildi.

Rua do Arsenal, Lisboa adresinde bulunan Lizbon Bölge İstinaf Mahkemesine yapılan ziyarette: İstinaf Mahkemesi Başkanı hakim Judge Desembargador Luís Vaz das Neves tarafından Kabul heyetimiz kabul edilerek, İstinaf mahkemesinin işleyişi ve İstinaf Mahkemesinin baktığı dava türleri hakkında kısa bir sunum yapılarak ikinci derece mahkemelerinin İstinaf Mahkemeleri olduğu belirtilerek tarihi mahkeme binasını fiziki yapısı heyetimize tanıtıldı,

Praça do Comércio, Lisboa adresinde bulunan Portekiz Yargıtayına yapılan ziyarette; Yargıtay Başkanı Sayın Hakim Conselheiro Luís António Noronha Nascimento ve Başkan yardımcısı Sayın Hakim Conselheiro António Henriques Gaspar tarafından heyetimiz kabul edilerek Yargıtayın yapısı ve işleyişi hakkında kısa bir sunum yapıldı, bu sunumda;

1-) Anayasa Mahkemesinin özel sorumlulukları saklı kalmak üzere, Yüksek Adalet Mahkemesinin hukuk mahkemeleri hiyerarşisinde üst organ olduğunun,

2-) Yüksek Adalet Mahkemesi yargıçlarının mahkeme Başkanını seçtiğinin,

3-) Cumhurbaşkanı, görevlerini yerine getirirken işlediği suçlardan dolayı Yüksek Adalet Divanı önünde sorumlu olduğunun,

4-) Yüksek Adalet Mahkemesi Başkanının devlet protokolündeki yerinin ikinci sırada olduğu hakkında açıklamalar yapıldı ve işleyişle ilgili bazı konular tartışıldı.

Rua Mouzinho da Silveira, 10, Lisboa ardesinde bulunan Portekiz Hâkimler Yüksek Kurulu'na yapılan ziyarette: Portekiz Hakimler Kurulu Başkanvekili tarafından heyetimiz kabul edilerek Portekiz Hakimler Kurulu'nun yapısı ve işleyişi hakkında yapılan sunumda;

1-) Hâkimler Yüksek Kuruluna Yüksek Adalet Mahkemesi Başkanı başkanlık ettiğinin, üyelerinin;

2-) Cumhurbaşkanı tarafından atanan iki üye,

3-) Cumhuriyet Meclisi tarafından seçilen yedi üye,

4-) Nispi temsil esasına göre, Hâkimlerin kendi aralarından seçtikleri yedi hâkimden oluştuğunun,

5-) Hâkimlerin yararlanacağı teminatları düzenleyen kuralların Hâkimler Yüksek Kurulu üyeleri için de geçerli olduğunun belirtilerek, sunuma son verildi. Heyetimizce Hakimlerin terfileri, teftişleri ve bağımsızlıkları hakkında sorulan sorulara Hakimler Kurulu üyeleri ve başkan vekilince cevaplar verilmesine müteakip yapılan kokteylin ardından ziyaret sonlandırıldı.

Portekiz Hakimler ve Savcılar Kurulu tarafından Leonardo Da Vinci Hareketlilik Projesi Kapsamında Erzincan Cumhuriyet Başsavcılığı Heyetine hazırlanan çalışma ziyareti programı kapsamında 3-8 Haziran 2013 tarihli Lizbon ziyaretine ilişkin raporumuzdur arz ederiz.

ÇİĞDEM ALKILINÇ-126876

Hâkimi

SİNAN ALKILINÇ-122242

Cumhuriyet Savcısı

